

29.06.2022

İLİÇ CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

Dosya No : 2022/241 Soruşturma

SİKAYETÇİ : **YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ (Yeşil Sol Parti)**

VEKİLİ : **Av. Arif Ali CANGI (İzmir Barosu 4549)**

Manakuyu Mah. 249/3 Sokak No:3 Kat:4/12 Bayraklı/İZMİR

SÜPHELİLER : 1.) **Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş**
Çöpler Köyü Mevkii İliç/ERZİNCAN
2.) **Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş yöneticileri**
3.) **Suçun önlenmesi için görevini yapmayan kamu görevlileri**

SUÇLAR : 1.) “İnsan veya hayvanlar açısından tedavisi zor hastalıkların ortaya çıkmasına, üreme yeteneğinin körelmesine, hayvanların veya bitkilerin doğal özelliklerini değiştirmeye neden olabilecek niteliklere sahip olan atık veya artıklarla” **Çevreyi kasten kirletmek TCK madde 18/4,5)**
2.) **Görevi kötüye kullanma (Kamu görevlileri yönünden) (TCK madde 257)**

SUC TARİHİ : 21.06.2022

I- OLAYLAR :

Şüpheli Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş tarafından işletilen Çöpler Altın Madeni işletmesinde, 21 Haziran 2022 gecesi liç sahasına siyanür taşıyan borunun kırılarak (veya başka bir şekilde) toprağa en az üç saat süren siyanür akışı olmuştur. Basına yansıdığı kadarıyla kolluk güçleri tarafından yerinde yapılan tespitte “**20 m3 siyanür içeren sızının taşıma borusundan dışarı aktığı**” rapor edilmiştir.

Çöpler Altın Madeni İşletmesi, Türkiye’deki yığın liçi yöntemi ile altın madeni elde edilen en büyük altın madeni işletmesidir, 2009 yılından bu yana faaliyet göstermektedir. İşletme Fırat nehrinin bir kolu olan Karasu ve bunun üzerinde bulunan Bağıştaş barajına çok yakın konumdadır. İşletmenin bulunduğu alanın akarsu ve baraja göre daha yüksek konumda olması, işletmede oluşabilecek her türlü sıvı atığın serbest kalması halinde aşağı doğru akararak nehre erişmesi ve büyük çevre felaketlerine yol açma riski bulunmaktadır.

21 Haziran’da meydana gelen siyanürlü solüsyonun boşalması sonucunda, siyanürün toprakta bileşik halde bulunan ağır metalleri aktif hale getirmesi söz konusu olacaktır. Toksik kimyasalların Fırat nehrine akması, nehirle taşınması çok büyük bir alanın kirlenmesine, önlenmesi çok zor çevresel yıkıma yol açacaktır. Dolayısıyla bölgenin yüzey ve yeraltı su kaynakları kirlenecek, kirliliğin besin döngüsüne katılması, halk sağlığı için büyük tehlike yaratacaktır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından olayla ilgili bir takım önlemlerin alındığı, yaptırımlar uygulandığı kamuoyuna yansımıştır. Buna paralel olarak sayın Savcılığınız tarafından da soruşturma açılmıştır.

Soruşturmada, kaybolması olası delillerin toplanması, adı geçen şirket ve şirket yöneticiler ile gereken idari önlemleri almayan, denetim yapmayan olaya yol açan izin ve ruhsatları veren ve geliyorum diyen felakete çanak tutan kamu görevlilerinin tespit edilerek, hakların kamu davası açılması, adı geçen şirket hakkında güvenlik önlemlerinin alınması gerekmektedir.

II-ŞİKAYETÇİ PARTİ HAKKINDA :

Partimiz, '**sürdürülebilir bir yaşam ve gelecek için**, ekolojik, özgürlükçü, eşitlikçi ve dayanışmacı bir toplumun kurulması yolunda, çoğulcu ve katılımcı bir mücadele anlayışıyla politik sorumluluk üstlenen; insan haklarını hiçbir ayrımcılığa yer vermeyecek şekilde savunan, doğanın ve tüm canlıların haklarını gözeten, militarizme karşı mücadele eden, emekten ve toplumsal adaletten yana, ekolojist, barışçı ve demokratik bir siyasi partidir' (<https://yesilsolparti.org/tuzuk/>)

Program ve Tüzüğümüz, varlık nedenimiz ve kuruluş amacımız gereğince Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi olarak olayın takipçisiyiz. Partimizin amacı dikkate alındığında şikayet konusu olan suçla yakından ilgisinin olduğu ortadadır.

Ceza Muhakemesi Kanunu(CMK)'nun 237/1.maddesine göre; “...**mağdur, suçtan zarar gören gerçek ve tüzel kişiler ilk derece mahkemesindeki kovuşturma evresinin her aşamasında şikayetçi olduklarını bildirerek kamu davasına katılabilirler...**” Madde metninde “**suçtan zarar gören**” kavramı tanımlanmadığı gibi yasanın “**Tanımlar**” başlıklı 2. maddesinde de herhangi bir tanım yapılmış değildir. Dolayısıyla mahkeme önüne gelen her somut olayda suçtan zarar göreni tespit etmeye mecburdur. Mahkeme bu değerlendirmeyi yaparken, Ceza muhakemesi hukukunda '**suçtan zarar gören**' kavramının artık '**suçtan doğrudan doğruya zarar görenlerle**' sınırlandırılmadığını çağdaş gelişmelerde suçtan, dolaylı olarak zarar görenlerin de zarar gören kapsamına dâhil edildiği göz önüne alınmalıdır. Bu kapsamda suça konu suçtan partimizin de zarar gördüğünün kabulü gerekir. Kaldı ki söz konusu suçların soruşturulması kamu düzenine ilişkindir, bu yüzden Savcılığınızca re'sen hareket edilmiştir.

III- HUKUKSAL DEĞERLENDİRMELER :

Bilindiği gibi; Anayasa'nın 17/1. maddesine göre; “.. Herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir..” Anayasa'nın 56/1. maddesine göre herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında getirilen düzenleme ile de çevreyi geliştirmek , çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek gerek Devlete gerekse vatandaşlara ödev olarak yüklenmiştir. Anayasanın 56. Maddesi ile sadece bizlerin değil, gelecek nesillerin de yaşama hakkı güvence altına alınmıştır. Bu çerçevede, insan ve canlı yaşamının devamlılığı adına, sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının bir insan hakkı olarak ve kamusal bir anlayışla ele alınması gerekmektedir.

Anayasada yer alan bu ilkeler 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 3/a maddesinde de benzer biçimde düzenlenmiştir. Buna göre; gerçek ya da tüzel kişi olarak herkes, çevrenin korunması ve kirliliğin önlenmesi ile görevli olup, alınacak tedbirlere ve belirlenen esaslara uymakla yükümlüdür. Bu bağlamda, “kamu sağlığını ve çevreyi koruma” prensibi Türk Ceza Kanunu'nun birinci maddesinde Kanun'un amaçlarından birisi olarak öngörülmüş, ayrıca “sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı” başta bu Kanununun 181 ilâ 184. maddeleri olmak üzere, 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nda ve diğer bir kısım mevzuatta koruma altına alınmış, çevreyi kirletme eylemi farklı suç ve kabahat türleri ile yaptırıma bağlanmıştır.

Türk Ceza Kanunu'nun 181. maddesinin birinci fıkrasında suç olarak düzenlenen atık veya artıklarla çevrenin kasten kirletilmesi fiili, kanunlarda belirtilen teknik usullere aykırı olarak, çevreye zarar verecek şekilde atık veya artıkların alıcı ortamlar olan toprak, su ve havaya kasten verilmesidir. Buna göre suç, atık veya artıkların teknik usullere aykırı olarak bir defa alıcı ortama verilmesiyle oluşacaktır.

Çevreyi kirletmeme” prensibi ise genel olarak 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun ‘Kirletme Yasağı’ kenar başlıklı 8. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; “Her türlü atık ve artığı çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır. Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle, kirlenmenin meydana geldiği hallerde ise kirleten, kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

Türk Ceza Kanunu'nun “çevreyi kasten ”kirletme” suçunu düzenleyen 181/1, “taksirle kirletme” suçunu düzenleyen 182/1 ve 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 8. maddelerinde suçun unsuru olarak kabul edilen “çevreye zarar verecek şekilde” kavramı ise, “gerçekleşen somut bir zararı” değil, “zarar vermeye elverişliliği, zarar ihtimalini” anlatmaktadır. Madde gerekçesinde de açıklandığı üzere atık veya artığın; kasten su, hava ve toprak şeklinde gruplandırılan alıcı ortama ya da bu ortamlarla ilişkili ekosistemlerden birine verilmesi ile suç oluşacaktır. Çevrenin kasten kirletilmesi, kanunda tehlike suçu olarak düzenlenmiştir. Zararın gerçekleşmesi, bu suçta unsur olmadığı gibi cezalandırma şartı da değildir. Kaldı ki başvuru konu olayda zarar gerçekleşmiştir.

Öte yandan atık veya artıkların toprakta, suda veya havada kalıcı özellik göstermesi hali TCK'nın 181. maddesinin 3. fıkrasında, bunların insan veya hayvanlar açısından tedavisi zor hastalıkların ortaya çıkmasına, üreme yeteneğinin körelmesine, hayvanların veya bitkilerin doğal özelliklerini değiştirmeye neden olabilecek etkilerinin olması ise aynı maddenin 4. fıkrasında cezanın artırılmasını gerektiren nitelikli haller olarak düzenlenmiştir. Aynı maddenin 5.fıkrasında “maddenin iki, üç ve dördüncü fıkrasındaki fiillerden dolayı tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükümlenir” düzenlemesi getirilmiştir.

Buna benzer olayların bir daha yaşanmaması, bu şirket hakkına özgü güvenlik tedbirinin alınması, TCK'nın 60/1. maddesine göre faaliyetine olanak sağlayan izinlerin iptali gerekmektedir.

Diğer yandan söz konusu olayın denetimsizlikten meydana geldiği de görülmektedir, liç sahasına siyanür taşıyan borunun çatlaması bunun sonucudur. Faaliyeti denetlemeyen kamu görevlileri de atılı suçun failidirler, çevreyi kirletme suçuna ortak olmadıklarının değerlendirilmesi halinde, görevi kötüye kullanma suçunun işlendiği kabul edilmelidir.

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda açıklanan nedenlerle; şüpheli Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş tarafından işletilen Çöpler Altın Madeni işletmesinde, 21 Haziran 2022 gecesine liç sahasına siyanür taşıyan borunun kırılarak (veya başka bir şekilde) toprağa siyanür içeren sıvının boşalması sonucunda oluşan “İnsan veya hayvanlar açısından tedavisi zor hastalıkların ortaya çıkmasına, üreme yeteneğinin körelmesine, hayvanların veya bitkilerin doğal özelliklerini değiştirmeye neden olabilecek niteliklere sahip olan atık veya artıklarla” **Çevreyi kasten kirletme suçu oluşmuştur.** Bu nedenle;

- Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş yöneticileri ile gereken idari önlemleri almayan, denetim yapmayan olaya yol açan izin ve ruhsatları veren **kamu görevlilerinin tespit edilmesini,**
- Yapılacak soruşturma sonucunda, **tespit edilen şüpheliler ile Şirketin atılı suçlardan cezalandırılmalarına, TCK madde 60 gereğince şüpheli şirkete verilen tüm izinlerin iptaline karar verilmesi için haklarında kamu davası açılmasını,**

talep ediyoruz. Saygılarımızla.

**Şikayetçi Yeşil Sol Parti
Vekili Av.Arif Ali CANGI**

Ekli:

Vekaletname